

TABOR

Posamezne številke: Na-
radne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
dnevno naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 10.—, za ino-
mensko D 15.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznico D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABOR",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke: Na-
radne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priloge, dno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevnica
— št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Ljubljana

Maribor, sobota 19. avgusta 1922.

Številka: 186.

Kriza hrvatske politike.

Če se govori o krizi hrvatske poli-
tika, tedaj beseda kriza ni navadna
frapa. Ko se ogovorna večina politikov
kateraga plemena ali pokrajine pro-
glasi nesposobnim vplivati na razvoj
političnega razmer v državi, ki je na-
stala po volji tega plemena ali pokraji-
ne in pri kateri postanku so sodelovali
skoraj ravno isti politiki, in če ta ve-
čina daje prednost abstinenca pred
aktivnim delom in bojem — tedaj je to
kriza. Izkušnje in razni vzgledi nas
učijo, da se taka abstinenca politika o-
hlađa kakor razgret železo na zraku
in postane samemu sebi v napotje. —
Hrvatska abstinenca politika se res
ohlajuje in ne bo dolgo, pa bodo vsi
treznejši politiki spoznali, da so bili
na krivi poti. Hrvatska abstinenca bi
imela kaj uspeha, če bi mogla upati na
skorajšnji preobrat v njenem smislu.
A Radićeve zahteve so tako dalekosež-
ne, da se lahko izvrše edino z držav-
nim prevratom. Jasno je, da ne bo pred
Radićem popustil niti sodanji režim,
niti krona, niti oni politiki hrvatskega
dela našega naroda, ki stoje na podla-
ži sedanjega države. Radić mora ali iz-
vesti ta prevrat in se nasloniti na ino-
zemsko faktore, ali pa se postaviti na
jasen političen program v okvirju že
obstoječe jedinstvene države. Druge
poti ni, in če ne najde te ali one poti,
je obsojen, da se posuša kakor rastlina,
ki ne najde več hrane v zemlji. In Ra-
dić se res "suši", daširavno baš v zad-
njem času dela mnogo hrupa. Ker se
okoli Radića zbirajo ljudje, ki pravijo,
da so predstavitelji večine hrvatskega
naroda in ki so za sedaj res tudi legiti-
mirani kot taki, tedaj je kriza hrvat-
ske politike izven diskusije. Ta kriza je
v državopravnem oziru negativna,
ker ne ogroža državnega obstoja, do-
kter se pojavlja v sedanjih obliki. Škod-
ljiva je pa v političnem oziru, ker ve-
že politično moč enostransko orien-
tiranih volilnih mas. Hrvatski politični
mlini res tečeja in po blokaških listih
soditi, delajo velikanski hrup — a ti
mlini tečejo na prazno, ker je hrvatska
abstinenca prazna demonstracija. Blo-
kaška politika je tedaj ropotanje praz-
nih mlinov, ki bi lahko bogato mleli, če
bi se hrvatska politika vodila s po-
zitivnim programom.

Kadar je kak političen blok sestav-
ljen iz heterogenih skupin, ki idejno
in programatično nimajo nič skupne-
ga, tedaj to pomeni, da je bil blok se-
stavljen ad hoc za krajše dobo in z
namenom doseči bližnje cilje. Tak
blok je Hrvatski blok, katerega sestav-
ne skupine nimajo nič skupnega. Za-
jedničarji, radićevci in frankovci se
ne ujemajo niti v osnovnih pogledih na
državo in družbo niti v glavnih eko-
nomskih interesih, zato je čisto narav-
no, da tudi najboljši lim ne obvaruje
bloka pred razpadom. Radić je povrh
tega zelo neroden politik, ki večkrat
pokaže pravo kmečko trmo, drugi-
krat pa postane naravnost neotesano
eurov, s čimer povzroča neprestane
konflikte in sprave v zadrego in pre-
sečenja mnoge svoje ad hoc - zavez-
nike. Tako se je nedavno hudo zameril
svojim klerikalno mislečim političnim
pristašem, ker se je žaljivo izražal o
cerkvi in duhovščini. Zadnje dni pa je
vrgel novo plamenico, ki je vzbudila
meščanske sloje in jim hudo ogrenila
elast blokaške politike. Kakor smo že
poročali, je Radić podal izjavo proti
meščanskim kandidatom na skupni
listi Hrvatskega bloka in zahte-
val, da naj se na deželi postavijo
edino kandidature liste njegove stran-
ke. S tem so dobili meščanski sloji, v

Državno posojilo stoji trdno.

Lažnjive vesti blokaških listov.

Beograd, 17. avgusta. Današnji
»Obzor« ve poročati, da iz ameriškega
posojila ne bo nič. K tem poročilom do-
znavamo, da so vse te vesti neresnične
in tendenčne. Ravno danes je dobil fin.
minister od Blerove skupine obvestilo,
da odide 24. avgusta iz Amerike 20 mi-
lijonov dolarjev, 3 in pol milijonov je
pa že na potu. Subskripcija v Ameriki

se dobro obnaša. Pogodba pa je tudi za
skupino Bler obvezna brez ozira na to,
ali je emisija posojila v Ameriki kon-
čana ali ne. Prva pošiljatev denarja iz
Amerike pride natanko mesec dni po
sprejetju zakona o posojilu, kakor
predvideva pogodba.

—o—

Dalmacija pred gladom.

Zagreb, 18. avgusta. (Izvirno.)
Iz vseh krajev Dalmacije prihajajo ne-
prestano porazne vesti o gladi, ki
preti tej pokrajini bodočo zimo. Straš-
na suša, ki traja brez prestanka že več
mescev, je uničila še ono malo setve v
krajih, kjer je narod sploh imel kaj za
posejati, kakor v imotski, kninski in
sinjski krajini. Listi pozivajo vlado,
naj stori vse mogoče, da se prepreči
strahote, ki jih bo glad prinesel prebi-

valstvu. Nujno je potrebno, da se da
kredit za pravočasno nabavo žita, ker
preti nevarnost, da bodo spekulantii vse
razprodali v inozemstvo in bomo tako
za prehrano pasivnih krajev zopet mo-
rali kupovati žito od Rumunije in Ar-
gentinije. Iz cele srednje in severne
Dalmacije odhajajo ljudje dan za
dnem na delo po ostali kraljevini in
se tudi že v Zagrebu samem opaža ve-
liko brezposelnih Dalmatincev.

Avstrijski polom.

Dunaj, 18. avgusta. Danes je
avstrijska krona v Curihu padla na
0,00%, kar pomeni katastrofo. V poznih
urah včeraj že je izdala avstr. vlada
komunike, da bo po povratku obeh de-
legatov iz Londona presodila še enkrat
v zadnjih 14 dneh nastali politični po-
ložaj in izročila Zvezi narodov spome-

nico, v kateri bo odklanjala nadaljnjo
odgovornost za vzdržanje miru in re-
du. Zveza narodov in vsi merodajni
mednarodni činitelji morajo uvideti,
da je za sanacijo avstrijskega položaja
treba nujno storiti že davno potrebne
korake.

—o—

PRIHOD KRALJEVE DVOJICE V MARIJANSKE LAZNE.

Marijanske Lazne, 17. avgu-
sta. (Izvirno.) Jugoslovenska kraljeva
dvojica dospela danes pop. semkaj.

KONCEM JESENİ SEŠTANEK VRHOVNEGA SVETA.

Pariz, 17. avgusta. (Izvirno.)
»Petit Parisien« poroča, da se sestane
vrhovni svet koncem jeseni na konfe-
renci v Bruslju.

FINANČNO STANJE V SVICI.

Bern, 17. avgusta. (Izvirno.) Rav-
nateljstvo švicarske narodne banke je
sklenilo znižati lombardne postavke od
4½% na 4% in diskont od 2½% na 2%.

NOVA GOSPODARSKA KRIZA NA ČESKEM.

Moravska Ostrava, 17. avgu-
sta. (Izvirno.) Ker se v mezdni perijo-
di od 20. maja do 15. julija ni dosegla
določena množina premoga, to je 7 do
7,57 meterskih stotov, smejo lastniki
premogovnikov znižati mezde. Odsto-
pili pa so od tega pod pogojem, da se
delavni čas podaljša od dosedanjih 6
na 8 ur. Ker pa rudarji tega predloga
niso sprejeli, so podjetniki sklenili, da
z 31. avgustom odpovejo kolektivno
pogodbo. Pogoji za novo kolektivno
pogodbo se bodo v kratkem objavili in
določili rok za nova pogajanja.

AVTONOMNA JONIJA.

Atene, 17. avgusta. (Izvirno.) Za-
stopniki Italije, Francije in Anglije so
predali zunanjemu ministru Baltaziju
kolektivno noto, ki pravi med drugim:
Proklamacija avtonomije Jonije gre
za tem, da se ustvari v Mali Aziji nov
političen in administrativen režim, gle-
de katerega pa si pridržujejo zavezniki
vse nadaljnje korake, ker se bo ta režim
uredil po bodoči mirovni pogodbi.

STAVKA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 17. avgusta. (Iz-
virno.) Delavci starih peštanjskih lad-
jedelnice so radi mezdnih sporov stopili
v stavko. Skupno stavka krog 1000
delavcev.

NA IRSKEM BOJI BREZ KONCA.

Dublin, 17. avgusta. (Izvirno.)
Narodna vojska je zopet zasedla Dun-
dalk, ki so ga v ponedeljek zavzeli u-
porniki. Vsled eksplozije neke mine je
bilo porušeni v sredini mesta nad
dvajset trgovskih lokalov in drugih
poslopij. K sreči je bila pri tem ubita
samo ena oseba.

—o—

MEDNARODNA TEKMA TELEFO- NISTOV V BERLINU.

Berlin, 17. avgusta. (Izv.) Danes
popoldne je pozdravil udeležence med-
narodne tekme telegrafistov državni
predsednik. Tekme so se udeležile vse
evropske države izveniši Anglijo,
Francijo, Belgijo in Poljsko. Tudi Ru-
sija je poslala svoje zastopnike. Tekma
se odprla jutri popoldne na svečan na-
čin. Vsi govori, ki se bodo govorili ob
tej priliki, se bodo potom mikrofona,
ki bo postavljen na govorniškem me-
stu, prenesli na brezžično postajo v
Königsmusterhausenu, od koder se bo-
do potom brezžičnega telefona poslu-
šali po vsej Evropi.

—o—

POŽAR V PLZENSKEM GLEDA- LIŠČU.

Plzenj, 17. avgusta. (Izv.) Danes
zjutraj je nastal v shrambi za gleda-
liške dekoracije in kostume plzenskega
mestnega gledališča požar, ki je uničil
skoraj ves inventar. Škoda, ki jo trpi
mestna občina, se ceni na štiri milijo-
ne kron, ter je le deloma pokrita z za-
varovalnico. Kakor poroča gledališko
ravnateljstvo, bodoča gledališka sezo-
na radi tega ni v nevarnosti. Uvedena
je stroga preiskava, kako je nastal o-
genj in po čigavi krivdi.

—o—

SAH.

London, 17. avgusta. Capablanca
in Alješin vodita borbo še vedno, med-
tem pa je dr. Vidmar podlegel Rubin-
steinu. Igral je jako duhovito, vendar
je pa po trdovratnem odporu moral
podležiti.

prvi vrsti pa inteligenca, ostro in ne-
izprosno nezaupnica. Kmečko ljudstvo
je Radićeva »posest«; samo on sme
žeti na njivah seljačke politike. »Bo-
doča« republika budi čisto seljačka,
zato pa ni treba pri novem »plebiscitu«
(Radićeva terminologija za volitve v
Jugoslaviji) nobenih »seljaških« kan-
didatov iz zajedničarskih vrst. O Radi-
ćevi izjavi se sedaj razpravlja na dol-
go in široko. Nikdo ne taji, da je pilula
zelo grenka.

Hrvatska inteligenca si je to pilulo
zaslužila in jo naj le mirno požre. Dol-
žnost narodne inteligenca bi bila, da
popravi napake preteklosti in da gre
med ljudstvo s pozitivnim, treznim
programom. Dvigne naj ga in vsposo-
bi za samostojno mišljenje, organizira
naj njegovo produktivno moč in jo na-
pelje v korist zdrave, delotvorne dr-
žavnosti. Toda ta inteligenca je po pr-
vem konfliktu v Beogradu vrgla puš-
ke v koruzo in se pridružila kmečke-
mu demagogu, ki svojo politiko gradi
na hujskanju proti mestom in »kapu-
tašem«. Ta politika je bila slepa in —
kakor vidimo — brezuspešna, zakaj
Radić bo svojo prepotenco izkoristil
do zadnje pičice in njegovim zavezni-
kom ne preostane nič drugega, da
sprejmejo Radićev program in prizna-
jo vse konsekvence tega programa, ali
pa krenejo na samostojna politična
pota.

Ta alternativa se sedaj opaža v Hr-
vatskem bloku in ne bo dolgo, pa se
bo opazala še jasneje. Do večje jasno-
sti in izrazitejšie orientacije mora priti.
Politična tvorba ad hoc mora razpasti;
morda stopi na njeno mesto druga, ki
pa bo že upoštevala izkušnje zadnjih
dveh let. Tega procesa ne bodo mogli
zadržati niti Radić niti njegovi fran-
kovski trabanti. Ljudje kakor Radić,
Prebeg, Maček na eni strani in Lorko-
vić, Laginja, Šilović i. dr. na drugi
strani, vendarle ne spadajo skupaj. —
Združili so se pač le ad hoc, čvrsto
preverjeni, da bodo preprečili vidov-
dansko ustavo, a ta hokus - pokus se
je izjalovil, ker je bil osnovan na nega-
ciji, ne pa na pozitivnem programatič-
nem sporazumu.

Zanimivo je, da Radić udrži po
dr. Laginji, ker je sprejel funkcije v
naši državni komisiji za ureditev
reškega vprašanja. Odlčni hrvatski fe-
deralist in blokaški poslanec dr. Ladi-
slav Polić pa je bil od naše vlade ime-
novan za zastopnika kraljevine Srbov,
Hrvatov in Slovencev pri Zvezi naro-
do. Tudi dr. Polića bo zadel Radićev
»anathema«. Vlada je storila prav, da
je pritegnila hrvatske opozicionalce k
pozitivnemu delu; samo na ta način
bo paralizirala trditve o velikosrbski
hegemoniji. Sporazum bo šel konse-
kventno dalje po tej poti — in čim do-
slednejša bo, tembolj se bo rušila trhlja
stavba Hrvatskega bloka.

Nekaj misli k obrtniški razstavi.

Obrtništvo se je razvilo v starih
časih po več ali manj talentiranih lju-
dih, ki so se v gotovi vrsti dela specia-
lizirali. Razumljivo je, da je tak obrt-
nik v početku vložil v svoje delo vso
svojo dušo, vso voljo in energijo, da je
dosegel potom časa vsaj do gotove me-
re neko prakso ter zamogel svoje iz-
delke izdelovati hitreje, enostavneje in
boljše. Ako pogledamo stare kovaške
izdelke, nože, sablje itd. s krasnimi
graviranjami, mizarske proizvode,
skrinje, omare in podobno z najlepši-
mi rezbarijami, moramo priznati, da
so ljudje, ki so jih izdelali, bili umet-
niki tako v ideji kakor tudi v tehniki.
Dobre kovače, lončarje, sedlarje, mja-
zarje, zidarje itd. se je iskalo na daleč.

Vsled tega, ker je bilo obrtnikov malo ter se je po obrtniških izdelkih obilo povpraševalo se je vedno več ljudi pričelo pri že dovršenih mojstrih učiti te ali one panoge rokodelstva ter izvrševalo obrt samostojno. Obrtniški stan je vedno bolj naraščal, s tem pa je izginjala tudi prvotna umetnost, otopevala se oni ustvarjalni umetniški čut, ker se takemu učenju dovršenega mojstra ni bilo treba več truditi, ustvarjati iz lastnega, ampak je enostavno mehanično kopiral ono, kar je videl pri učitelju. Tako je obrtništvo prešlo od umetnosti v šablono. Le malo število obrtnikov je ostalo samostojnih, le malo jih je uporabljalo lastno fantazijo ter izpolnjevalo svojo stroko. Na to se je tudi obrt razdelila. Izdelki napravljeni po eni in isti obliki in načinu, naučen in prisvojen od drugih, so postali obča obrt; dela izgotovljena po lastni fantaziji, po lastni tehniki in načinu, kjer je bilo treba posebnega talenta pa so dobila današnje oblike umetnosti. Danes se izmed nekdanjih obrti smatra za umetnost samo še slikarstvo, kiparstvo, arhitekturo in glasbo, dočim je vse drugo obrt, čeprav zahteva čisto tudi marsikatera obrt duševno delo in talent.

Kljub temu pa, da se obrt ne smatra za »prirojeno umetnost«, koraka s polnim in čilim korakom naprej ter se izpopolnjuje z dneva v dan. Poglejmo le krog sebe, pa bomo videli tisoč in tisoč življenjskih potrebščin, katere so izdelali obrtniki in brez katerih bi si dandanes, čeprav so včasih malenkostne, sploh ne bi mogli zamisliti udobnega življenja. Večino teh predmetov pa izdeluje danes industrijo, ki pa v bistvu ni prav nič drugega kakor velika obrt, ki se je stopnjema razvila iz male. Vsak obrtnik postane lahko industrijski, ako so njegovi izdelki dobri in iskani in ako ima sredstva, da lahko razširi in pomnoži produkcijo. V tem oziru kaže posebno naša jugoslovenska obrt po osvobojenju znaten napredek in uspeh. V zadnjih letih smo imeli v naši državi že dva velesejma ter več manjših in večjih obrtnih razstav, ki so v veliki meri pripomogle da se je videlo in spoznao kaj zamoremo napraviti mi sami v lastni državi. Za mnoge panoge obrti in industrije se pred temi sejmi in razstavami sploh ni vedelo, da jih imamo sami doma. Lanako leto je tudi naše mariborsko obrtništvo napravilo razstavo, ki je pokazala lep napredek takajšnje obrti. Pokazala je, kaj vse zamore obrtnik napraviti s svojim trudom, znanjem in dobro voljo. Videli smo na tej razstavi izdelke, ki so bili naravnost dovršeni in katere bi bilo brez strahu mogoče vzporediti z najboljšimi tovrstnimi inozemskimi produkti. Pri tem pa moramo še posebej poudariti, da se je večina naših mojstrov izučila v naši ožji domovini in to največ pri manjših obrtnikih, kjer niso imeli prilike videti velikih modernih podjetij svoje stroke

v naprednejših velikih modernih industrijskih centrih inozemstva ter da so vse, kar so dosegli, dosegli le z neumornim trudom svojih lastnih rok ter prirojene nadarjenosti in pridnosti. Čast takemu obrtništvu, ker je lahko ponosno na svoje uspehe.

Vendar pa moramo ob tej priliki opozoriti tudi na nekatere nedostatke ter omeniti, da naše obrtništvo večinoma nima iniciativnega duha v pogledu samoniklosti, izvirnosti. Vzemimo n. pr. samo naše mizarje, ki so bili na lanski razstavi najštevilnejše zastopani. Vsa njihova dela so bila izdelana po vzorcih dunajskih modernih tovarniških izdelkov. Zakaj ni nobeden izgotovil razstavne predmete po svojem lastnem načrtu, po lastni koncepciji? Zakaj ni nobeden mizar izdelal pohištva v narodnem, domačem stilu, ko imamo ravno mi Slovenci in Jugoslovenci tako bogato narodno ornamentiko? Poznamo v Mariboru mizarja, ki izdeluje krasne stvari v narodnem stilu, toda ta se žalibog razstave ni vdeležil in zato tudi javnost ne ve zanj, ne pozna njegovih del, ki bi morale služiti za vzor in vzpodbudo tudi vsem našim mizarjem. Velik in neodpusten greh pa je zagrešil fotograf M., ki je slike, katere je razstavil enostavno kopiral po albumu A. M. Scheina z Dunaja. Kdor je natančneje pogledal na razstavi njegove slike kakor n. pr. »Praški Pepek«, »Prva cigareta«, »Mladi muzikant« itd., je moral takoj opaziti, da so to kopije »Studie«, »Die erste Zigarette« in »Strassenmusikant« Scheinovega albuma in to tako verno v pozi, razsvetljavi in tehniki, da celo v obeh samih, da skoro ni bilo razlike. Slike Nj. Vel. kralja Petra, Stanka Vraza, Prešerna in generala Maistra (original) pa so bile litografski izdelki, torej strojno delo in ne rokotvorba, razen reprodukcije, katero pa more in sme napraviti vsak fotograf, ako ima za to dovoljenje avtorja originala. In ravno fotograf je tisti obrtnik, ki bi se moral najbolj čuvati kopiranja, ker spada njegovo delo do gotove mere — kar prav lahko trdimo — v umetnost, posebno ako gre za izvrbo fotografij podobnih izdelkom slikarjev, saj sam dočim dr. Jenčič pravi v predgovoru omenjenega albuma: Dočim ima slikar priliko svoj model proučiti, da da svoji sliki izraz vernosti ter mu mora njegov model po večkrat sedeti in vedno se lahko odpravi nedostatke, je s fotografom popolnoma drugače; fotograf nima prilike proučiti svojega modela, oseba, ki se fotografira pride prvič v njegov atelje in že v par minutah ji mora dati pozo, razsvetljavo in izraz, ki ji odgovarja. Na osvetljeni plošči se ne da ničesar več spremeniti.

Ako bi bil omenjeni fotograf prečital vsaj te besede, bi si gotovo ne bil upal oponašati svojega dunajskega tovariša. Zato priporočamo vsakemu obrtniku, naj bo vedno samostojen in to ne le v tehniki, ampak tudi v ideji.

Instinkt in intelekt živali.

V zadnjih desetletjih se vedno bolj množe prizadevanja naravoslovcev in zoologov, katerim so se v zadnjem času pridružili tudi psihijatri, doprinesiti dokazov za to, da imajo tudi živali dušo ter da ne slede le prirojenim in podedovanim nagonom. Seveda prihajajo pri razpravljanju o tem predmetu v poštev le živali višjih vrst. Državna organizacija mravelj in čebel je vzbujala že davno poprej vseobče zanimanje ter pokazala, da se pri njenem proučevanju ne sme omejevali le na ozko mnenje o instinktivnih nagonih, kar je potrdila tudi natančnejša preiskava lobanj in možganov teh živali, kakor jo je izvedel prvi naravoslovec Ziegler. Proučevanje jezika, mimike, nagibov in oponašanj antropoidnih opic, šimpanzov, goril, in orang-utanov, je dovedlo do presenetljivih rezultatov. Na otoku Teneriffa so pred leti ustanovili otaviansko postajo v prostem gozdu; tja so prinesli opice iz Nove Gvineje in iz Kameruna ter opazovali njihovo počenjanje, ne da bi jim pri kretanju stavili kakršnekoli ovire, kakršne so jim stavili v naših evropskih zooloških vrtovih, da se jih s tem neizogibno omejuje v prostem gibanju in počenjanju ter vpliva spreminjevalno na njihov značaj; kajti gladkanje istotako kot slabo ravnanje

spremeni prav kmalu značaj živali, kar je bridko izkusil že omenjeni prof. Ziegler na svoji opici, ki ga je nekega dne po kratkem zamernanju naenkrat napadla, grizla ter skušala zadaviti, čeprav ni poprej bila nikoli hudobna, ampak nasprotno vedno ljubezniva in poslušna. Profesor Sommer je opazoval duševne zmognosti nekega na prostem živečega konja, katerega je sam jahal ter se z njim vozil ter je prišel do raznih razkritij glede konjske sposobnosti spoznati zopet že poprej prehojena pota; ta razkritja bazirajo na navzadnem gledanju očesa v kombinaciji s telesnim gibanjem.

Velika napaka dosedanjih raziskovalnih metod na tem polju je bila, da se je sposobnosti živali skušalo vedno postavljati v nekako paralelo s sposobnostmi ljudi, kar je bilo seveda vedno v škodo prvih. Pravilneje je pričeti z nižjimi živalmi ter jih vzporejati potem po stopnjah, ker najdemo na ta način lažje in gotovejše napredke v mišljenju, spominu in oponašanju živali. Metodika mora postati vse bolj mnogolična; jezik živali je treba reproducirati fonografsko, njihove kretanje pa fotografirano in kinematografsko, njihova instinktivna izražanja, igre in izraze značaja je treba zasledovati do najmanjših podrobnosti.

V širši javnosti so vzbudili posebno pozornost l. 1890. konj »modri Hanzi« g. Ostensa v Berlinu, ki je znal šteti s tem da je tolkel s kopitom ob tla, po-

ker je na ta način se bomo otesli tujinskega upliva. Predsedstvo letošnje Pokrajinske obrtne razstave naj da v tem smislu razstavljalcem potrebno iniciativo, da se ne bodo več ponovili taki in enaki nedostatki. V. V.

Politične vesti.

* Nova Wranglova pustolovščina? Dunajski »Abend« doznava, da je za 15. sept. sklican mednarodni sestanek monarhistov v München. Na sestanek pridejo razni plemiči, visoki častniki in drugi monarhisti iz Bavarske, Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške in Rusije. Avstrijski monarhisti so baže dobili podporo od španskega kralja, zastopali jih bo znani monarhist Hoynig. Rusijo bo zastopal veliki knez Sergij, ki je zdaj na Madžarskem, dalje general Mauerheim in drugi. Monarhisti bodo baže razpravljali tudi o novem načrtu generala Wrangla za intervencijo proti sovjetski Rusiji.

Dopisi.

Svečina. (Izlet). Za višje oddelke naše šolske mladine se je pridil dne 1. t. m. izlet v dravsko dolino. Omogočili pa so izlet poštroyovalni starši, ki so dali svoje konjiče napreči ter mladež pod vodstvom učiteljstva peljali v Maribor. Stiri vozi so drdrali z veselo živahno mladino do glavnega kolodvoza, od kamor se je izlet po železnici nadaljeval do Fale, kjer si je ogledala veliko elektrarno. Odtam je mladina veselo korakala po lepi ravnini v Selnico, ogledujoč si na levi strani goli Kozjak, a na desni strani Drave pa še višje, gozdno Pohorje. Vsem blagim prijateljem šolske mladine, ki so pripomogli do lepega izleta, kakor tudi vsem cenjenim dobrotnikom v Selnici, ki so našo mladež tako pristrčno sprejeli na prenočišče ter jo povrh še pogostili, se izreka najiskrenejša zahvala.

Dnevna kronika.

— Značilna izjava Nj. Vel. kralja. Ko se je vozil kralj po obisku Ribnice s pokrajinskim namestnikom proti Ljubljani, mu je rekel: »Vsa Slovenja je pravi zemeljski raj; edino, kar ta raj kvari, so pijanci, katerih človek toliko srečava po cesti.« G. pokrajinski namestnik je pooblaščen, da to izjavo kralja objavi.

— Najstarejša Sokola v Mariboru sta gg.: Nikomed Ravnihar, sodnik v p., brat Rajmunda Ravniharja v Ljubljani, ter Fran Podobnik, naduč. v p., ki sta bila člana »Južnega« in potem »Ljubljanskega Sokola«.

— Nove poštne znamke po 5 in 10 dinarjev je dalo te dni v promet ministertvo pošte in brzojava.

tem l. 1912. »misleče živali« Kralla v Elberfeldu, ki niso znale le šteti, ampak tudi vleči korene ter pojmovati pojme potence in končno modri pes Rolf neke Mannheimerice, ki se je naučil celo govoriti, čeprav nimajo take »produkcije« z rešitvijo naše teme ničesar skupnega. Odprto ostane pri tem tudi vprašanje v koliko zamorejo pospeševati ali ovirati gibanje živali dresura ter optična in taktilna prevara tretjega. Opazovati je pri tem treba do najmanjših detajlov način učenja kakor tudi voljo učitelja. Da pa dovede mesece in mesece trajajoča dresura do nenavadnih, navidezno prostovoljnih toda mehanično potekajočih kretanj in početij, se lahko prepričamo v vsakem cirkusu.

Pred vsem na je treba vzeti v obzir tri vrste živalskih izražanj: reflekse, instinkte in premišljena dejanja. Ta izražanja bazirajo na njihovem mišičnem sistemu, ki izhaja iz enostavnih ganglij in prirojenega mišičnega toka ter prehaja v pridobljene razrastke neuronov v pisanih variacijah z vmesno, srednjo in malo možgansko lobanjo ter njenim podaljškom, zadnjo možgansko votlino. Radi tega je jasno, da se od preprostih ameb ali protozoj ne more pričakovati onega, kar se lahko pričakuje od umetnih celicnih zgradb človeku podobnih opic. Sposobnosti se večajo s stopnjami večjega telesnega razvoja in večje konstruktivne popolnosti. Ako se žahli kralj

— Odlikovanje odličnega rojaka. Z redom Belega orla 5. vrste je odlikovan načelnik v ministertvu in državni svetnik g. dr. Štefan Sagadin, znani učitelj, naš rojak z Dravskega polja. — Naše čistike!

— Pokrajinski namestnik Ivan Hribar je nastopil dvomesečni dopust. V njegovi odsotnosti ga zastopa v vseh stvareh podnamestnik dr. Vilko Baltič. — Bogoslovci zopet oproščeni vojaške službe. Katoliški škofje so pri vojnem ministru prosili za oprostitve katoliških bogoslovcev od vojaške službe. Vojni minister je prošnji ugodil ter izdal naredbo, s katero se bogoslovci vseh veroizpovedi (ne samo katoliški!) oproščajo od obvezne vojaške službe.

— Pogreb Sokola in gasilca. V Radečah pri Zid. mostu so v ponedeljek 14. t. m. nesli k večnemu počitku g. Frana Zahraštaka. Bil je član Sokola od začetka njegovega obstanka in član gasilnega društva. Načelnik g. Jenčič je v gniljivih besedah ob odprtem grobu vzel slovo v imenu Sokola in gasilnega društva. Bodi mu lahka slovenska zemlja!

— Izdelovanje žimske službene obleke in čepic za poštne uslužbence. Dne 21. avgusta t. l. se bo vršila v Ekonomnem odelenju poštne ministertva druga javna ofertalna licitacija za izdelavo žimske obleke in čepic za poštne uslužbence. Pogoji licitacije se objavijo v »Uradnem listu« pokrajinske uprave, so pa tudi vsakomur na vpogled pri poštni direkciji (gospodarski odelci) v Ljubljani med uradnimi urami.

— Lesne trgovce iz Slovenije opozarjamo na sejo, ki se vrši v prostorih Slovenske banke v Ljubljani (Cankarjevo nabrežje) dne 21. t. m. ob 16. uri. Kakor smo informirani, gre za važne razgovore in sklepe z ozirom na skorajšnjo ustanovitve ljubljanske borze ter za določanje važnih borznih predpisov. V lastnem interesu vsakega lesnega trgovca je, da se seje zanesljivo udeleži.

— Tretja mednarodna tekma telegrafistov se vrši te dni v Berlinu. — Tudi naša vlada je delegirala nekaj prvovrstnih telegrafistov, nekatere iz Ljubljane, kot tekmovalce.

— Gozdni požar. Dne 15. t. m. se je na Slapu pri Zidanem mostu vnel gozd in je nastala nevarnost za sosedno vas Milano. Občinstvo je ob pravem času omejilo požar. Zažgale so najbrž iskro iz železniškega stroja.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani sporoča vsem podružnicam in prijateljem CM družbe, da se vrši glavna skupščina dne 10. sept. t. l. — Natančnejši spored se objavi pravočasno.

— Stanovanjske odredbe glede rekvizicije stanovanj bodo — glasom najnovejših vesti iz Beograda — s 1. jan. 1923. ukinjene.

pritiska s pinceto, se stresa: muskulturna kontrakcija je refleks, reflektorien izražaj na taktilen dražljaj senzibilnih kožnih živcev. Dobesedno povedano, vodi občutni živec kože po nadaljnem prenosu razburjenja »skoz gangliji drhtenčnega mozga dražljaj na periferiji k mišici težeči gibalni živec. Tudi marsikatera rastlina, kakor je na primer znano najbolj pri mimosi pudici, vodi po taktilnem dražljaju živec gibe v gibala, tako da stisne rastlina skupaj liste; vendar pa tu ne lo nihče mogel govoriti o namenjenem kretanju. Ako napravljajo kretanje pri nižjih živalih vtis smotrene kretanje potem govorimo o instinktih, o nagonih skih dejanjih. Toda tudi vse živali ene vrste ne stoje v tem oziru na enaki stopnji. Ena žival je lahko sposobnejša nego druga. Celo v dražnih vrstah so razlike (taktilne, traumatčne, termične, električne). Lovski ali ovčarski pes se bistveno razlikuje od psa čuvaja; enako se razlikujejo v svojih sposobnostih tudi lahki konji dirkači od težkih vprežnih konj, golobi pismoščiči od hišnih golobov itd. Izražanje razburjenja živali je čisto drugače razburjenje kakor izražanje in počenjanje ljudi; poleg intelekta se uveljavljata čisto tudi nagon in instinkt; notranji razburjenja in občutja najdejo pri živalih izraza v igri, mimiki in spremenbi razpoloženja.

(Dale prihodnjik)

— V tovarni usnja Petovja v Ptuj je dne 7. t. m. izbruhnila stavka delavstva, ki še danes traja.

— Selnica ob Dravi. Organizacija vojnih invalidov, poverjenstvo Maribor se zahvaljuje vsem p. n. sodelovalcem, posebno pa gospodu stražmojstru, gospodu nadučitelju Majcenu in gospodom finančne straže za njihovo veliko požrtvovalnost v korist ubogim vojnim žrtvam, kakor tudi vsem p. n. obiskovalcem veselice vojnih invalidov. Iz čistega dobička so bile razdeljene sledeče podpore: Marija Lorbek 400 K, Franja Kunej 200 K, Josip Čander 200 K, Ivan Šetarič 200 K, Anton Kaube 150 K, Franjo Namestnik 150 K, Anton Kure 150 K, Franjo Sivec 150 K. Organizacija vojnih invalidov, poverjenstvo Maribor.

— Zadeva kraljeviča Gjorgja. — Vprašanje princa Gjorgja je ostalo tudi na zadnjem kronskem svetu nerešeno. Kralj pa je na podlagi dvorskih statutov osebno kot šef vladarskega doma zabranil kraljeviču Gjorgju vstop v dvor, porabo avtomobila, voza, konj in benčina. Poseben ministrski komite se je na Bledu zedinil v tem, da pride vprašanje kraljeviča Gjorgja pred dvorni svet, pred katerim bo kraljevič moral dati tudi odgovor za krivice, ki jih je v javnosti zadjal kroni.

— Papež zbolel? V pondeljek so se razširile v Rimu vesti o papeževi bolezn. Resnica je, da so ukinjeni vsi sprejemi. Vendar se poroča, da se njegovo stanje pobejšava.

— Češkoslovaška zastava na Jadranu. Te dni je skupina češkoslovaških dijakov odplula na poslovnem motornem čolnu iz bakarske luke. Pred odhodom so razvili na »Niwani« češkoslovaško zastavo in zapeli narodne himne. Bakarsko prebivalstvo jim je priredilo burne ovacije.

XIV. svetovni kongres esperantistov se je vršil od 8. do 16. avg. t. l. v Helsingforsu.

— Za polnomočnega ministra v Bruslju je glasom poročila »Pravde« imenovan dr. Otakar Rybar, ki se baje namerava odreči notranje-političnemu delu, in se posvetiti popolnoma diplomatski službi.

— Smrt Arturja Griffitha. Dne 12. t. m. je umrl nenadno, vsled izlija krvi v mozeg, Artur Griffith, predsednik prvega parlamenta irske svobodne države, star krog 50 let.

— Praška sladkorna borza se je po večletnem prekinjenju zopet otvorila.

— Vinski sejem in razstava vin v Zagrebu se vrši od 17. do 23. sept. Za sejem vlada že danes veliko zanimanje, tudi v inozemstvu.

— Za »Jadransko Stražo«, ki, kakor znano, propagira našo vojno mornarico, vlada poseben interes v Srbiji. Tako je bil osnovan v Prištini v Južni Srbiji glavni odbor »Jadranske Straže« v katerem so zastopniki vseh slojev. V odboru sedita med drugimi pravoslavni in muslimanski duhovnik. Na ta način manifestirajo naši južni bratje za svobodo jugoslovenskega Jadrana.

— 380.000 brezposelnih imajo po zadnjih ugotovitvah na Češkoslovaškem. Vsled rapidnega dvigovanja češke valute postaja kriza v industriji in s tem državna kriza vedno večja.

— Zvišanje izvozne carine za živila. Ministrski komite za pobijanje draginje se je glasom zadnjih vesti odločil, da ne prepove izvoza živil, ampak da zviša izvozno carino.

— Kakšne notarje imajo na Hrvaškem. Kr. javni bilježnik dr. Nikola Mikić v Brodu na S. je imel do zadnjega časa na svoji pisarni madžarski grb. Štiri leta že obstoja ujedinjena država, a hrvaški »republikane« še časti krono sv. Stefana. Ker so mu omladinci zamazali ta izjavljajoči grb, je dr. Mikić vložil tožbo proti njim in sicer zaradi zločina javnega nasilja(!).

— Kako se prodajajo srbske knjige. Nek bograski knjigarnar objavlja statistiko o zabavnih knjigah, ki izidejo v Beogradu in se razpečujejo po državi. Dobro zabavne knjige prodajajo na leto 1000 do 1200 izvodov. Polovico kupi Beograd, drugo polovico pa ostale mesta v Srbiji, na Hrvaškem in Sloveniji. Iz Beograda kupujejo največ knjig Skoplje, Novi Sad in Podgorica. Najmanj se proda v Kolašinu — dva izvoda na leto — v Peči in Ulcinju.

pa knjigarne (pravzaprav papirnice) sploh ne prodajajo zabavnih knjig. Bilo bi zanimivo izvedeti, koliko srbskih knjig se proda na Hrvaškem in v Sloveniji. Žal da dotični knjigarnar vsled tehničnih zaprek ni mogel zbrati statističnega gradiva.

— Boljševiki še vedno kupčujejo s carskimi dijamanti. Belgijski carinski uradniki so zaplenili 180.000 fr. vredni dragulj, katerem je dokazano, da je last bivše carske rodbine Romanov. Dragulj so poslali v Belgijo ruski boljševiki na poslov svojih agentov v Bruslju, ki bi ga morali vnovčiti.

— Slabi izgledi za letošnji žetev. Beogradska »Tribuna« poroča, da vlada glasom službenih poročil po vsej državi velika suša. Ako bo vročina trajala še nekaj dni, bodo uničeni skoraj vsi poljski prideški. Računa se, da bo letošnja žetev za polovico slabša od običajne.

— Patentirana radičevska pamet. V Petrinji je tamošnja pravoslavna cerkev razpisala popravo cerkve in je ponudila oglas tudi tamošnjemu blokaškemu listu: »Hrv. Banovina«. Uprava pa je ta oglas odklonila, češ, da političnim nasprotnikom ne oglasuje. Torej je cerkev politični nasprotnik? Patent, patent, blokaši!

Obrtniški vestnik.

Fran Novak:

Obrtna razstava v Celju.

Že samo impozantna zgradba osnovne šole zgrajena v podobi četverokota s prvim in drugim nadstropjem je tako prikladna za razstavo, da bi je boljše ne bilo mogoče urediti tudi če bi jo bili celjski obrtniki zgradili nalašč v ta namen. Misel prirediti razstavo ravno v tem poslopiju je bila zelo srečna, ker s tem je razstava dobila res pravo veljavo, ker prihajajo vsi razstavljeni predmeti lepó do popolnega izraza. Tujca presneti že takoj pri vstopu vhod, pred katerim je postavljen v lepem slogu krasen slavolok. Skozi vhod se pride v pritličje, mezanin in na širok hodnik, iz katerega vodijo vrata v posamezne sobe, kjer se nahajajo razstavljeni predmeti, razvrščeni v zelo okusnih in pestrih skupinah. Po tej razvrstitvi se opazi, da naši obrtniki niso le mojstri v delu, ampak tudi v umetniško-dekorativnem poslu, ki vrednost predmetov le še povečuje ter vzbuja več zanimanja in pozornosti. In to velja za vse razstavne prostore.

Razstave se je vdeležilo lepo število obrtnikov tako da človeka res preseneti krasen razvoj, ki je zajel naše obrtništvo po osvobojenju. Da kakor malokateri drugi stan se naše obrtništvo zaveda velikega pomena napredka in izpopolnitve za naš narod in sploh za našo mlado državo. Največ zasluga za razvoj obrtništva, posebno pa za razvoj celjskega obrtništva ter za lep aranžma sedanje razstave pa ima nemurni predsednik g. Ivan Rebek, zato mu moramo izreči vso zahvalo in čast.

Na razstavi so zastopane skoro vse stroke, najbolj pa ugajajo pečarski izdelki. Pečarji so pokazali z izdelki izloženimi na tej razstavi, da imajo dober okus in za naše razmere skoro popolno dovršenost. Pa tudi mizarstvo je pokazalo svojo spretnost. Najbolj izmed vseh razstavljenih predmetov so me pa vendar zanimali izdelki kiparja Hohnjeca, kateremu moram na uspehu res odkritosrčno čestitati. Ti izdelki bi delali čast vsaki razstavi. Po vsem tem napredku, ki ga kaže ta razstava, smemo z mirnim srcem zreti v bodočnost naše obrti in pričakovati od nje še jako veliko, krasen razvoj in napredek.

Smatral sem za svojo sveto dolžnost, da opozorim na to svoje tovariše obrtnike. Celjska obrtna razstava ne dela časti le celjskim tovarišem, ampak tudi vsem nam v celi državi, ker jo moramo tudi smatrati za našo, naj pa potem živimo že v Mariboru ali v Bitolju ali kjerkoli drugje. Podobne prireditve moramo podpirati vsi brez izjeme stroke in razlike delovnega kraja, to je naša moralna in materialna dolžnost. Vsled tega pozivam vse tovariše obrtnike, da posetijo celjsko obrtno razstavo, ker bodo od tega poseta gotovo prav veliko profitirali. Tako so delali obrtniki drugih narodov in tako delajmo tudi mi in naša pridnost in vztrajnost mora obroditi dobre

sadove v korist nas samih in naše mlade države. Torej vsi na celjsko obrtno razstavo.

Mariborske vesti.

Maribor 18. avgusta 1922.

m Vspehi ponemčevanja. Kam je privedlo avstrijsko ponemčevanje Slovence, dokazuje najlepše sijajen dokument, katerega smo prejeli danes potom »Marburger Zeitung«. Dopis, katerega je napisal nek tukajšnji človek in katerega objavljamo spodaj v celoti strogo po originalu, dokazuje kake nemščine so se naučili Slovenci v avstrijskih nemških šolah. Da, ta nemščina dela vso čast tistim, ki so jo zaplodili in Nemci v Gradcu in drugod smejo biti res ponosni na svoje »brate Nemce« v Mariboru, ki znajo tako nemščino. Kakor je cela stvar smešna, je pa na drugi strani vendar žalostno, da se naši ljudje smešijo raje javno z neznanjem svoje nemščine, kakor pa da bi pisali lepo slovensko. Dopis se glasi: Delavsko bolež društvo Mar Fritag den 18. 8. 22. ist eine beziehung über dem renen Maisterzoff. Zamtg um 7 ur comen kumf paím goldenen rouz tan faren zom žtoz umzug jeder ratfarrer hot eine polahrtug mit foki oder rot lompé. Zamtg um 9. ur vider camen kan in klup lokal. tan iz umeuk mit mizik nahmitag Moister zoff renen fom Muta 50 kil cil iz Koroška ceta kilometer Znidarič pite di geerti onog eu halten poin cil nah tem renen foren mi zum fezt. Alfrat Tuzzuz Maribor. — Razpisali bi lahko nagrado za razrešitev tega rebusa.

m Absolventi trgovskih šol in takozvani dijaški rok v vojaški službi. Po rešitvi ministra vojne in mornarice z dne 29. junija 1921. št. 30.673, razlašeni v Službenem vojnem listu št. 25, z dne 12. julija 1921, so imeli samo tisti dijaški trgovskih akademij in trgovskih šol pravico do dijaškega roka v vojaški službi, ki so pred vstopom v strokovno šolo dovršili spodnjo srednjo šolo. Ministrstvo vojne in mornarice je z razpisom z dne 4. julija 1922, F. B. br. 30.512, zgornjo rešitev glede na dijaški rok v vojaški službi razveljavilo. Ta ukrep se je storil na predstavo, da velja za vstop na strokovne šole štiri-razredna meščanska šola enako kakor nižja srednja šola in je vsaj z nižjo realko tudi glede učnega načrta iste vrednosti. Na ta način je popravljena krivica, ki se je godila doslej onim absolventom trgovskih in drugih strokovnih šol glede priznanja dijaškega roka v vojaški službi, ki so pred vstopom v strokovno šolo dovršili meščansko šolo. Hkrati pa je s tem izrečeno tudi najlepše priznanje našemu meščanskemu šolstvu.

m Brezprimerna zlobnost. Na ograji razstavnega prostora v Prešernovi ul. je naslikal slikar Horvat na reklamni deski tvrde A. R. Legat lep pisalni stroj. V noči od torka na sredo pa je zlobna roka s kamnom ali s kakim drugim predmetom sliko in napis opraskala in pokvarila. Uvedena je preiskava in so krivcu, ki tega niti ne sluti, že na sledu ter bo sprejel zasluženo plačilo. Da se pa v bodoče tako zlobno poškodovanje prepreči, je razstavni odbor najel stalno stražo, ki bo vsakega zlobneža izročila sodišču.

m Otvoritev mestne mesnice. Mestni magistrat nam sporoča: Mestna občina mariborska otvori v soboto dne 19. avg. 1922. svojo lastno mesnico. Meso se bo prodajalo na stojnici na Rotovškem trgu in sicer po lastnih cenah. (To je prvi akt mestne občine za revnejše prebivalstvo Maribora, za katero je meso po današnjih »mesarskih« cenah res pravi luksuz. Veseli nas, Veseli nas, da se je občina vendarle enkrat predramila in želela bi bilo, da se tudi drugih panogah aprovizacije mesta kakor dobave krompirja, drv itd. store pravočasno primerni koraki, da ne bo na zimo zopet ista pesem... Op. ur.)

m Prvenstvena kolesarska dirka. Prihodnjo nedeljo se vrši dirkalna kolesarska tekma med prvim narodnim kolesarskim društvom na naši severni meji »Perunom« in delavskim kolesarskim društvom na progi Vuzenica—Maribor. Cijl v Koroškem predmestju (Koroška cesta). Po dirki se vrši pri Gambirinu vrtna veselica, na kateri sodeluje pevsko društvo »Zarja« in godbeni odsek »Drave«. Častna darila za

dirkače so razstavljena v izložbi trgovine Karničnik v Gosposki ulici. Za prireditve vlada veliko zanimanje.

m Naraščanje draginje v Mariboru. Prejeli smo: »Tabor« je nedavno omenjal, da je pri mariborskih trgovcih izginila moka. Te dni se je zopet prikazala toda kg po 34—36 K. Sladkor stane od včeraj 90 K in temu primerno so narastle tudi cene drugim potrebščinam. Kako naj izhaja pri tej draginji uradništvo in delavstvo, je res prava uganka.

m Poziv! Dotičnik, ki je v noči od torka na sredo poškodoval reklamno ploščo tvrde A. R. Legat na plotu razstavnega prostora v Prešernovi ul. je znan in se pozivlja, da se v teku treh dni oglasi pri slikarju Horvatu ali v pisarni razstavnega odbora na razstavnem prostoru v svrhu poravnave napravljene škode, ker se ga bo v nasprotnem slučaju brez pardona izročilo sodišču.

m Mar - stan. odnosno gradbena akcija v Mariboru je otvorila danes svojo pisarno na mestnem magistratu (pritličje), kamor se naj obrnejo vsi interesi glede dozidave, prezidave hiš, stanovanj itd., kjer dobe vsa potrebna pojasnila in navodila brezplačno. Podrobnejše bomo še poročali.

m Legitimacije za graški velesejem so prispele ter se dobe pri kr. dvorn. specijaciji »Orient« na Meljski cesti št. 12 ter pri njenih podružnicah. Cena 20 Din., s priporočeno dostavitvijo 22 Din. Denar se mora poslati naprej.

m Obsojena navtjalca cen. Pred nekaj tedni sta bila gostilničar Ivan Kaučič iz Melja in trgovec Ignacij Tischler na Aleksandrovi cesti obsojena vsak na 1000 Din. globe in Tischler še na 24 ur zapora, ker je kupil od Kaučiča neko »vino« v podobni skvarjenega jesiha po 10 K liter ter istega, ne da bi ga prepešal v svojo klet, prodal naprej kot vino po 16 K, torej z nad 30% dobičkom. To popolnoma nevžitno pijačo je kupil Kaučič na Koroškem po 5.50 K. Pri vzkljeni razpravi je okrožno sodišče včeraj potrdilo sodbo prvega sodnika, zvišalo pa je kazen pri Tischlerju na 3000 Din. globe in 24 ur zapora.

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Orkester pomnožen.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Narodno gledališče v Mariboru potrebuje še nekaj pevcev za zbor in sicer prvih tenoristov in drugih basistov. Kdor reflektira na tozadevni angažma, naj se blagovoli javiti v gledališki pisarni, Slovenska ulica 17.

Kultura in umetnost

x III. umetniška razstava v Mariboru. Klub »Grohar«, ki priredi leto o priliki Prve pokrajinske obrtne razstave v Mariboru in skupaj z njo od 8. do 17. septembra v telovadnici dekliške ljudske in meščanske šole v Čankarjevi ulici svojo III. umetniško razstavo, opozarja vse svoje člane in umetnike, da je treba dostaviti umetniške določene za razstavo najkasneje do 25. t. m. klubovemu tajniku (Rehar, uradništvo »Tabora«), ker se na poznejše dostavljena dela ne bo moglo več ozirati.

Objave.

§ Mestni kino. »Kralj Colcondes, pustolovščina v 2 delih; I. epoha »Tajnost zlate nožnice« v 6 činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in pondeljek. Popusti tokrat neveljavni.

Gospodarstvo.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 11. t. m. se je pripeljalo 240 svinj in 3 koze. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov komad K 400—600; 7—9 tednov komad K 800—900; 3—4 mesece K 1400—1500; 4—6 mesecev komad 1600—1900; 8—10 mesecev komad K 2200—3000; 1 leto stari komad K 4000—5000; živa teža 1 kg K 73; 1 koza K 600.

(38)

Imela je opravil, razveseljivih dožitkov, uspehov, njene dotike z ljudmi in z življenjem so bile zdaj plodnejše in mnogoternejše, a Maud si je pošteno priznala, da ji vse to zakonske sreče nadomestiti ne more.

Dve leti, tri leta je preživela z Macom v najčistejši sreči — pa je prišel predor in ga ji je ugrabil. Saj jo je Mac še ljubil, res! Bil je pozoren, ljubezniv, gotovo da; ali tako, kakor je bilo prej, ni bilo več — kaj bi si lagala! Videvala ga je sedaj češče nego v prvih letih graditve. Svoje pisarnice je pač obdržal v Newyorku, o-

(Dalie príhodnič.)

Suhe gobe, lipovo cvetje, 132222222222
brinjevo olje in poljske
pridelke plača najbolje tvorka
Sirc-Rant, Kranj, telef.
int. št. 9, in nudi po najnižjih
cenah na debelo **sladkor**,
riž, **olje**, **kavo** itd. Prosim
za ponudbe gob z vzorci. 1403

Priporočam brivnico 'Union',
Glavni trg 1. Prvovrstna po-
strežba in znižane cene.
Koštomarj. 1398 6-2
222222222222

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge države
pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ**
OSET, Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57. Telefon št. 88. 1328

Omare, mehki les, omare, trdi
les, umivalniki in drugo pohi-
stvo. Vpraša se: Roto: 1431
št. 8 I. nadstr. levo.

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij »Tabor«. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.